

UCHWAŁA NR XVI/107/2016

Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim

z dnia 29 marca 2016 r.

w sprawie: przyjęcia do realizacji „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2026”

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1445 z późn. zm.) uchwała się:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2026”, który stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

(-)

Jacek Gross

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Poprzedni Program przyjęty uchwałą Nr XXVIII/253/2009 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 31 października 2009 roku obowiązywał w latach 2009 – 2015.

Opracowany Program jest zgodny z celami i kierunkami działań „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 – 2026”.

W Programie wskazano konieczność podjęcia działań w szczególności w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Uchwalenie nowego Programu jest również niezbędne przy pozyskiwaniu środków z programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a także innych źródeł zewnętrznych m.in. ze środków Unii Europejskiej.

W związku z powyższym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim wspólnie z przedstawicielami jednostek samorządu powiatowego i gminnego oraz przedstawicielami sektora pozarządowego, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych opracowało niniejszy Program.

**Przewodniczący Rady
(-)**

Jacek Gross

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVI/107/2016
Rady Powiatu
w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 29 marca 2016 r.

***Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych
w Powiecie Nowodworskim
na lata 2016 – 2026***

Nowy Dwór Gdański 2016

Spis treści

Wstęp	2
Osoby niepełnosprawne w Powiecie Nowodworskim.....	4
Adresaci Programu	11
Partnerzy Programu	11
Źródła finansowania Programu	11
Termin realizacji.....	11
Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Nowodworskiego	12
Cel główny.....	13
Cele strategiczne.....	13
Podstawowe akty prawne	16

Wstęp

Niepełnosprawność dotyczy wielu różnych ograniczeń funkcjonalnych występujących w każdej populacji w jakimkolwiek kraju na świecie.

W Polsce podstawowym źródłem kształtującym status osoby niepełnosprawnej w systemie prawa krajowego jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Problematyce tej bezpośrednio poświęcony jest art. 69, nakładający na władze publiczne udzielania niepełnosprawnym pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej. Zawiera ona między innymi prawa osób niepełnosprawnych mówiąc, „iż wszyscy są równi wobec prawa; wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu publicznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny”

Sejm Rzeczypospolitej w dniu 1 sierpnia 1997 r. uchwalił „Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych” stanowiąc, że osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Oznacza to w szczególności prawo osób niepełnosprawnych dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym, do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności. Daje również prawo dostępu do nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, korzystając ze szkolnictwa specjalistycznego lub edukacji indywidualnej oraz pomocy psychologicznej, pedagogicznej, specjalistycznej umożliwiającej rozwój i zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych. Umożliwia na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami oraz korzystania z doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy i funkcjonowanie w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych.

Bardzo ważnym dokumentem dla osób niepełnosprawnych jest „Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych” z dnia 27 sierpnia 1997 r. (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), która mówi, iż „niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”.

Od wielu lat środowisko osób niepełnosprawnych, ale także osób pełnosprawnych walczy o przestrzeganie podstawowych praw osób niepełnosprawnych, jakimi są m.in., pełne uczestnictwo w życiu publicznym i zawodowym, prawo do życia w środowisku wolnym od barier, swobodne komunikowanie, przemieszczanie, swobodny dostęp do obiektów użyteczności publicznej a także dostęp do informacji.

Obowiązek realizacji zadań mających na celu działania na rzecz osób niepełnosprawnych spoczywa w dużej mierze na organach jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt 1. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) do zadań powiatu należy, opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób

niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Wobec powyższego opracowany został „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2026”, który jest wykonaniem delegacji ustawowej zawartej w powyższej ustawie.

Przedstawiony materiał jest kontynuacją i rozwinięciem niektórych działań zawartych w „Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2009-2015” podjętym Uchwałą Nr XXVIII/253/2009 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 30.10.2009 r.

Niniejszy Program został opracowany wspólnie z przedstawicielami jednostek samorządu powiatowego i gminnego oraz przedstawicielami sektora pozarządowego, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie naszego Powiatu.

Istotą programu jest tworzenie na terenie powiatu lokalnych warunków oraz zagwarantowanie i udzielanie osobom niepełnosprawnym takiej pomocy, która umożliwi osiągnięcie jak najlepszej życiowej samodzielności i aktywności przy wykorzystaniu tkwiących w nich potencjalnych zdolności i możliwości.

Należy pamiętać, iż wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielnych wyborów.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2026” jest zgodny założeniami zawartymi w „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 -2026” i stanowi jej integralną część.

Program monitorowany będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Osoby niepełnosprawne w Powiecie Nowodworskim

Ostatnie dane pochodzą z badań Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku. W związku z tym, że udzielanie odpowiedzi na pytanie dotyczące m.in. niepełnosprawności odbywało się na zasadzie dobrowolności, około 1,5 mln respondentów nie odpowiedziało na to pytanie. Trudno jest, więc do oszacowania ile osób niepełnosprawnych faktycznie żyje wśród całego społeczeństwa.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego (z 2011 roku) w Polsce żyje 38 511 824 osób, wśród nich jest 4 697 048 osób niepełnosprawnych, co stanowi 12,19 % ogółu ludności. Mieszkańcy województwa pomorskiego liczą 2 276 174 osób, gdzie osób niepełnosprawnych jest 284 499, co stanowi 12,50 % ogółu, natomiast Powiat Nowodworski liczy 36 521 mieszkańców, wśród których żyje 4 409 osób niepełnosprawnych, co stanowi 12,07 % społeczności powiatu.

Osoby niepełnosprawne w Powiecie						
wiek od 0 do 15 lat	znaczny stopień niepełnosprawności	umiarkowany stopień niepełnosprawności	lekki stopień niepełnosprawności	niepełnosprawne prawnie	niepełnosprawne wyłącznie biologicznie	prawnie o nieustalonym stopniu niepełnosprawności
157	1262	1141	582	3237	1172	96

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – Narodowy Spis Powszechny 2011 r.

Z ogólnej liczby niepełnosprawnych osób w powiecie o 8% więcej jest kobiet niż mężczyzn. Najwięcej osób niepełnosprawnych jest w wieku produkcyjnym, co stanowi 52,21% ogółu, jednak tu przeważają mężczyźni, bo stanowią 56,30 %. Biorąc pod uwagę osoby w wieku poprodukcyjnym większość stanowią kobiety jest ich o 37,40% więcej niż mężczyzn.

Osoby niepełnosprawne wg płci i ekonomicznych grup wieku

płeć	przedprodukcyjni	produkcyjni	poprodukcyjni	ogółem
kobiety	102	1 006	1 279	2 387
mężczyźni	142	1 296	584	2 022
ogółem	244	2 302	1 863	4 409

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – Narodowy Spis Powszechny 2011 r.

Niepełnosprawni mieszkańcy Powiatu Nowodworskiego, korzystający z systemu poza rentowego, obsługiwani są przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku. Osoba niepełnosprawna, która uzyska orzeczenie przede wszystkim nabywa prawo do korzystania z ulg i uprawnień zgodnych z przepisami o pomocy społecznej oraz o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych tj. odpowiednie zatrudnienie, szkolenia, zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zasiłek pielęgnacyjny, korzystanie z karty parkingowej i inne. Orzeczenie wydaje się na stałe lub czas określony. Stosuje się trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Liczba wszystkich wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2011 – 2014

rok	2011	2012	2013	2014
osoby przed 16 r.ż.	733	732	777	745
osoby po 16 r.ż.	94	93	98	62
ogółem	827	825	875	807

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku

Liczba wydanych orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2011 – 2014 – osoby po 16 r.ż.

rok	2011	2012	2013	2014
znaczny	286	293	309	284
umiarkowany	330	335	353	352
lekki	85	51	81	80
ogółem	701	699	743	716

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku

Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci w roku 2014

Przyczyny niepełnosprawności	wiek							płeć	
	0-3	4-7	8-16	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M
01 - U	0	1	1	11	2	4	1	12	8
02 - P	0	1	5	1	12	34	9	31	31
03 - L	2	2	1	2	2	14	15	19	19
04 - O	0	1	0	5	2	3	11	13	9
05 - R	3	0	3	6	17	93	70	99	93
06 - E	1	1	3	3	3	4	0	7	8
07 - S	0	1	3	2	7	59	79	58	93
08 - T	1	1	0	1	1	23	6	16	17
09 - M	0	0	0	1	2	14	36	33	20
10 - N	2	1	2	11	17	44	37	55	59
11 - I	1	1	7	9	10	20	13	33	28
12 - C	3	0	2	0	0	0	0	0	5
ogółem:	13	10	27	52	75	312	277	376	390

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku

**Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
wg wykształcenia i zatrudnienia w latach 2011 - 2014**

rok	wykształcenie					zatrudnienie	
	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	tak	nie
2011	100	258	182	135	26	53	648
2012	101	229	192	147	30	74	625
2013	82	238	223	158	42	83	660
2014	101	206	214	151	44	106	610
ogółem:	384	931	811	591	142	316	2543

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim ma w swoich kompetencjach wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz z problemami zdrowotnymi i niedostosowanej społecznie wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki oraz metod pracy. Wydawanie orzeczeń w poszczególnych latach szkolnych kształtuje się mniej więcej na tym samym poziomie. Największy udział w ogólnej liczbie wydawanych orzeczeń stanowią orzeczenia z tytułu upośledzenia umysłowego.

**Liczba wydanych orzeczeń przez Zespół orzekający Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej
w latach szkolnych 2011/2012 - 2014/do stycznia 2015**

Rodzaj orzeczenia	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/do stycznia 2015
<i>Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim</i>	36	36	28	33
<i>Upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i znacznym</i>	16	16	8	18
<i>Słabe słyszenie</i>	4	4	3	3
<i>Słabe widzenie</i>	2	2	1	1
<i>Niepełnosprawność ruchowa</i>	5	5	4 (+afazja ruchowa)	8 (+afazja ruchowa)
<i>Niepełnosprawność sprzężona</i>	4	4	8	9
<i>Autyzm + Asperger</i>	4	4	5	7
<i>Zagrożenie niedostosowaniem społecznym</i>	5	5	7	2
<i>Nauczanie indywidualne</i>	23	23	28	22
<i>Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze</i>	4	4	6	3
<i>Wczesne wspomaganie</i>	7	7	9	6
<i>O potrzebie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego</i>			1	3
Ogółem:	110	110	108	115

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Nowym Dworze Gd.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Dworze Gdańskim (wg GUS na koniec 2014 roku) zarejestrowanych było 3.125 osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy w tym 109 osób niepełnosprawnych, co stanowi 3,5 % ogółu zarejestrowanych osób.

**Liczba niepełnosprawnych osób zarejestrowanych, jako osoby bezrobotne
w latach 2011-2014**

Osoby niepełnosprawne - bezrobotne				
rok	2011	2012	2013	2014
stopień znaczny	4	5	7	7
stopień umiarkowany	44	54	50	48
stopień lekki	60	50	47	54
ogółem	108	109	104	109

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Nowym Dworze Gd.

**Liczba niepełnosprawnych osób zarejestrowanych, jako osoby bezrobotne
w latach 2011-2014 wg stopnia niepełnosprawności**

Osoby niepełnosprawne - bezrobotne				
rok	2011	2012	2013	2014
stopień znaczny	4	5	7	7
stopień umiarkowany	44	54	50	48
stopień lekki	60	50	47	54
ogółem	108	109	104	109

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Nowym Dworze Gd.

**Liczba niepełnosprawnych osób zarejestrowanych, jako osoby bezrobotne
w latach 2011-2014 wg wykształcenia**

Osoby niepełnosprawne - bezrobotne				
rok	2011	2012	2013	2014
wyższe	5	1	1	2
policealne i zawodowe średnie	18	21	14	17
średnie ogólnokształcące	4	7	5	5
zasadnicze zawodowe	41	40	40	43
gimnazjalne	0	0	3	2
podstawowe i podstawowe nieukończone	40	40	41	40
ogółem	108	109	104	109

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Nowym Dworze Gd.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych przypisana została Powiatowemu Urzędowi Pracy w Nowym Dworze Gdańskim.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w ramach otrzymywanych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych osobom niepełnosprawnym udziela dofinansowania m. in. na rozpoczęcie działalności gospodarczej, finansowanie szkoleń, zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. Ponadto Powiatowy Urząd Pracy realizuje szereg innych programów skierowanych do osób niepełnosprawnych w ramach limitu środków Funduszu Pracy oraz ze środków Unii Europejskiej na następujące formy wsparcia: organizacja staży zawodowych u pracodawcy celem zdobycia doświadczenia zawodowego, kierowanie osób niepełnosprawnych do wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie – użytecznych na rzecz gminy.

Liczba osób niepełnosprawnych, które w okresie od 2011 r. do 2014 r. skorzystały z dofinansowań w ramach rehabilitacji zawodowej realizowanej przez Powiatowy Urząd Pracy ze środków przekazywanych przez PFRON

Rehabilitacja zawodowa	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie / wysokość wypłaconych środków PLN			
	2011	2012	2013	2014
zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	2/ 82 767	4/ 153 000	1/ 31 630	2/ 60 000
finansowanie szkoleń	-	2/ 6 000	2/ 9 811	-
dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej	-	3/ 51 000	2/ 58 370	-

Źródło: Opracowanie własne wg danych PCPR

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w ramach otrzymywanych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w udziela osobom niepełnosprawnym, w związku z ich indywidualnymi potrzebami dofinansowania do: uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych oraz usług tłumacza języka migowego, tłumacza – przewodnika. Natomiast dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki przeznaczone jest dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Liczba osób niepełnosprawnych, które w okresie od 2011 r. do 2014 r. skorzystały z dofinansowań w ramach rehabilitacji społecznej realizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ze środków przekazywanych przez PFRON

Rehabilitacja społeczna	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie/ wysokość wypłaconych środków PLN			
	2011	2012	2013	2014
turnusy rehabilitacyjne	35/ 25 003	119/ 95 013	26/ 22 258	112/ 80 236
likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	4/ 40 483	22/ 47 716	6/ 13 44	16/ 26 300
zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	282 */ 122 061	343 */ 173 765	353 */ 157 431	412 */ 154 000
sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych	-	40 / 1 080	33 / 500	117 / 2 720
koszty działalności warsztatów terapii zajęciowej	66/ 976 421	66/ 976 323	66/ 976 457	66/ 976 494

Źródło: Opracowanie własne wg danych PCPR

* ilość złożonych wniosków - jedna osoba mogła otrzymać dofinansowanie kilkakrotnie w ciągu roku

Od roku 2012 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dorze Gdańskim jest realizatorem pilotażowego programu „Aktywny samorząd” skierowanego do osób niepełnosprawnych. Program ten daje możliwość otrzymania dofinansowania na następujące formy wsparcia: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B, pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania, pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy, co najmniej na III poziomie jakości, pomoc w utrzymaniu sprawności posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości), pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej a także pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Nadmienić należy, iż Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w każdym roku realizacji programu „Aktywny samorząd” określa, jakie kierunki działań oraz formy wsparcia będą obowiązywać w danym roku.

Liczba osób niepełnosprawnych, które w okresie od 2012 r. do 2014 r. otrzymały dofinansowanie w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Formy wsparcia	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie/ wysokość wypłaconych środków PLN		
	2012	2013	2014
pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	-	1/ 2 592	-

zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	3/ 28 000	1/ 10 800	-
pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	1/ 3 000	2/ 3 600	1/ 2 000
zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	-	4/ 26 528	4/ 24 199
dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	-	1/ 2 000	1 / 2 000
zakupie protezy kończyny na III poziomie jakości	-	-	1/ 14 019
pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	1/ 1 318	3/ 6 186	2/ 3 678
pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.	-	12/ 37 804	11/ 47 390

Źródło: Opracowanie własne wg danych PCPR

Problemy życiowe osób niepełnosprawnych są takie same jak wszystkich innych członków społeczeństwa. Większość z nich chce i może uczyć się, pracować oraz żyć z pożytkiem dla siebie i innych. Potrzeby ich różnią się tylko w zakresie możliwości zaspakajania niektórych potrzeb jak np. spędzanie wolnego czasu. Nie wynika to z braku chęci udziału w tych formach życia, lecz z występujących licznych barier, których pokonanie wymaga wysiłku lub jest wręcz niemożliwe.

Na co dzień osoby niepełnosprawne z naszego Powiatu borykają się z następującymi problemami:

- 1) Brak akceptacji w środowisku lokalnym,
- 2) Duży poziom ubóstwa wśród osób niepełnosprawnych,
- 3) Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych,
- 4) Bezrobocie, brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- 5) Problemy ze zdrowiem psychicznym,
- 6) Brak środków transportu dla osób niepełnosprawnych,
- 7) Niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów,
- 8) Utrudniony dostęp do usług opiekuńczych,
- 9) Występowanie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej,
- 10) Brak lokali do organizacji spotkań organizujących czas wolny osobom niepełnosprawnym,
- 11) Niski poziom edukacji społecznej na temat sytuacji i statusu niepełnosprawnych osób,

Zapobieganie niepełnosprawności i zmniejszanie ich skutków jest dla społeczeństwa mniej kosztowne niż konieczność zapewnienia późniejszej opieki nad osobami niepełnosprawnymi i podejmowania działań zmierzających do integracji ze społeczeństwem.

Adresaci Programu:

- osoby niepełnosprawne z terenu Powiatu Nowodworskiego,
- rodziny osób niepełnosprawnych,
- instytucje i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- pracodawcy.

Partnerzy Programu:

- Samorząd powiatowy,
- Samorzady gminne,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim,
- Ośrodki pomocy społecznej,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim,
- Placówki oświatowe,
- Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie,
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- Wolontariusze

Źródła finansowania Programu:

- środki budżetu państwa,
- środki budżetu powiatu,
- środki budżetu gminy,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki pozyskane z innych źródeł, w tym z Unii Europejskiej,
- Fundusz Pracy,
- sponsorzy,
- dotacje, granty,
- udział własny beneficjentów.

Termin realizacji:

2016-2026

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Nowodworskiego

1. Nowodworskie Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie, ze sprzężeniami, dotkniętych autyzmem, z problemami w porozumiewaniu się, zagrożonych wykluczeniem społecznym „IKAR” w Nowym Dworze Gdańskim;
2. Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim;
3. Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie;
4. Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „Dar” w Jantarze;
5. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Poszkodowanym w Wypadkach Komunikacyjnych „Wróć” w Jantarze;
6. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc” w Nowym Dworze Gdańskim;
7. Polski Związek Niewidomych – Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
8. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów - Zarząd Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim.

Cel główny

Wyrównanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim.

Cele strategiczne

Cel strategiczny 1

Podjęcie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami

Kierunki działań:

- 1) Współpraca między instytucjami samorządowymi i wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 2) Podejmowanie inicjatyw przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w organizacji wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników;
- 3) Wspieranie i promowanie działalności klubów seniora;
- 4) Propagowanie zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej;
- 5) Dążenie do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi młodzieżą szkolną osobami pełno sprawnymi – likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych;
- 6) Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym;
- 7) Likwidacja barier architektonicznych, w szczególności w obiektach pożytku publicznego a także dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 8) Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne;
- 9) Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym;
- 10) Inicjowanie tworzenia ośrodków wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy, Dziennego Domu Pobytu, Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej.

Cel strategiczny 2

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

- 1) Wspieranie osób niepełnosprawnych w ramach zadań powiatu finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie:
  - a) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
  - b) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze;

- c) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami;
  - d) usług tłumacza języka migowego, tłumacza – przewodnika;
  - e) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- 2) Wdrażanie i realizacja programów na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, ze środków pozyskiwanych m.in. z PFRON, UE;
  - 3) Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego i socjalnego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
  - 4) Promowanie i wspieranie działalności warsztatów terapii zajęciowej na terenie Powiatu Nowodworskiego.

Cel strategiczny 3

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

- 1) Prowadzenie i finansowanie szkoleń i przekwalifikowań stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych w celu podniesienia kwalifikacji oraz podjęcia zatrudnienia;
- 2) Przystosowanie i tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
- 3) Organizacja staży zawodowych u pracodawcy celem zdobycia doświadczenia zawodowego;
- 4) Kierowanie osób niepełnosprawnych do wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych na rzecz gminy;
- 5) Wsparcie finansowe dla osób niepełnosprawnych rozpoczynających działalność gospodarczą;
- 6) Promowanie wśród pracodawców informacji o preferencyjnych warunkach zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- 7) Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie aktywizowania zawodowego osób niepełnosprawnych;
- 8) Prowadzenie doradztwa i poradnictwa zawodowego;
- 9) Wspieranie oraz zachęcanie do powstawania podmiotów ekonomii społecznej – spółdzielni socjalnych zatrudniających osoby niepełnosprawne, Zakładów Aktywności Zawodowej;
- 10) Udział Powiatu w programach na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 4

Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

- 1) Wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością poprzez terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną;
- 2) Udzielanie kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka;

- 3) Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży w podejmowaniu decyzji edukacyjno – zawodowych;
- 4) Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej dostępu do edukacji na wszystkich szczeblach nauczania;
- 5) Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży i osób dorosłych w podejmowaniu edukacji na poziomie wyższym;
- 6) Wspieranie działań z zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- 7) Szkolenie kadry pedagogicznej z zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Cel strategiczny 5

Zwiększenie dostępności w zakresie rehabilitacji leczniczej i usprawniającej

Kierunki działań:

- 1) Edukacja zdrowotna i propagowanie zdrowego stylu życia;
- 2) Zwiększenie dostępności do rehabilitacji stacjonarnej poprzez zwiększenie miejsc wczesnej i późnej rehabilitacji w jednostkach ochrony zdrowia;
- 3) Rozwój wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
- 4) Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych (dom pomocy społecznej, zakład opiekuńczo – leczniczy itp.);
- 5) Wspieranie rehabilitacji prowadzonej przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 6) Rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych i teleopieki w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych;
- 7) Wspieranie programów rehabilitacji medycznej.

Cel strategiczny 6

Rozpowszechnianie wiedzy o problematyce związanej z niepełnosprawnością oraz umożliwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do informacji

Kierunki działań:

- 1) Inicjowanie tworzenia punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
- 2) Dostosowanie stron internetowych jednostek organizacyjnych powiatu i gmin do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 3) Opracowanie informatora, ulotek dla osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw i uprawnień;
- 4) Poradnictwo z zakresu ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym;
- 5) Zaangażowanie lokalnej prasy, mediów do współpracy w zakresie poszerzenia informacji skierowanej na problematykę osób niepełnosprawnych;
- 6) Szkolenie kadr zajmujących się obsługą osób niepełnosprawnych.

Podstawowe akty prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Światowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych z dnia 3 grudnia 1982 r.
3. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych z dnia 1 sierpnia 1997 r.
4. Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r.
5. Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych województwa pomorskiego na lata 2014 – 2020 z dnia 29 lipca 2014 r.
6. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r.
7. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.
8. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.
9. Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r.
10. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.